

În luna decembrie tradiția religioasă și populară ne aduce în atenție trei personaje mitologice, sau chiar istorice (în unele cazuri): Moș Nicolae, Moș Crăciun și Moș Ajun. Să încercăm să îi înțelegem pe fiecare în parte.

Moș Nicolae este nimeni altul decât Sfântul Nicolae din tradiția creștin-ortodoxă, dealtfel un personaj istoric. Știm că a fost fiul unei familii de greci foarte credincioși, foarte pioși, al cărui nume semnifică “victoria poporului” sau “victoria asupra poporului”. Viața Sfântului Nicolae se compune dintr-un lung serviciu în slujba bisericii creștine, presărat cu numeroase minuni (fapte miraculoase), fapte de milostenie, încercări dificile. Plasată în perioada de trecere a Soarelui prin semnul Săgetătorului, sărbătoarea de Moș Nicolae ne vorbește despre o mare generozitate (faptele pline de dăruire și altruism realizate în favoarea nevoiașilor de Sfânt), dar, pentru că 6 decembrie corespunde decanului de Berbec din Săgetător, și de o anumită rigoare (corecția fizică aplicată ereticului Arie, sau nuielușa adusă copiilor obraznici). Vedem aici dublul aspect al Divinului: aspectul de Grație (darurile și faptele bune realizate de Sfânt), și aspectul de Rigoare (aparenta duritate care are rolul de a exorciza, de a îndepărta forțele malefice, de a aduce pe calea dreaptă pe cei rătăciți).

Moș Crăciun este un alt personaj de legendă, care este înțeles diferit în variatele curente creștine. Americanii îl numesc Santa Claus, iar acest nume nu face referire decât la Sfântul Nicolae (“Santa” semnifică “Sfântul”, iar “Claus” provine de la “Niklaus”, adică Nicolae în varianta olandeză). În creștinismul oriental, Moș Crăciun face trimitere la un personaj oarecum istoric. Legenda (sau istoria) afirmă că la bărbatul iudeu numit Crăciun și la soția lui ar fi apelat Iosif să îi găzduiască familia (Fecioara Maria fiind în pragul nașterii lui Iisus), într-un moment dificil, în Betleem. Crăciun ar fi refuzat (încât Iisus s-a născut în acea iesle sau peșteră), dar acel refuz a fost ulterior atât de regretat, încât s-a transformat într-o imensă generozitate. Acum Moșul cel bun aduce an de an daruri copiilor din cele 4 zări.

Venirea lui Moș Crăciun este serbată în seara magică și sacră a Crăciunului (noaptea de 24 spre 25 decembrie), când Soarele se află deja în Capricorn, și ne aflăm foarte aproape de solstițiul de iarnă (când cerurile se deschid și Grația Divină se revarsă). Ideea de “moș”, de bătrânețe, maturitate, înțelepciune este asociată Capricornului, semnificând și generozitatea Divinului în aspectul său de “Cel vechi de zile”, dar și grația imensă pe care am primit-o noi, oamenii, prin nașterea și misiunea extraordinară, eliberatoare, a Fiului Său pe această planetă. Abundența darurilor în seara de Crăciun, sub brad, simbolizează imensul dar divin numit Iisus, care a coborât pe Axa Cosmică (Axis Mundi), întruchipată de bradul festiv, din Ceruri pe Pământ. Colindele de Crăciun, în sensul lor de deplasare (a colinda, a umbla), semnifică peregrinările familiei lui Iisus pentru nașterea Mântuitorului și apoi exodul lor în Egipt. Alfel spus, din Ceruri (simbolizate de steaua din vârful bradului festiv) Divinul (ipostaziat în Moș

Crăciun) revarsă prin Axa Cosmică (trunchiul bradului) Grația Sa (darurile de Crăciun) pe această planetă (cadourile de la baza bradului).

Moș Ajun este un moș simbolic, care este serbat în ziua de 31 decembrie. Urarea tradițională este “Bună dimineața la Moș Ajun/Ne dați ori nu ne dați/Și-am venit cu sănătate/Și-am venit să vă urăm/Fericire, numai bine/Mulți ani, mulți ani, mulți ani!”. Simbolistica aici este destul de clară: Moș Ajun este anul vechi, ajuns la maxima sa maturitate, care trebuie să se deplaseze (să plece), pentru a veni Anul Nou, așa cum vin și pleacă urătorii pe la casele oamenilor. Și în acest moment, de 31 decembrie, Soarele se află tot în Capricorn, fiind vorba despre un prag temporal (ale cărui semnificații sunt strâns legate de această zodie). De ce urarea de Anul Nou sau Moș Ajun se numește “plugușor” sau “plug”? Pentru că, de pe 1 ianuarie Soarele intră în decanul de Taur din Capricorn și se vorbește despre “plușugorul cu doi boi/plugușorul tras de noi”. De 1 ianuarie se practică tradiția “semănatului” (se aruncă grăunțe de cereale peste gazdele caselor în care intră musafirii), cu referire la pământ, fertilitate, abundență (semnificații legate tot de decanul de Taur din Capricorn).

Iată deci unele semnificații ale sărbătorilor de iarnă și ale Moșilor pe care îi așteptăm (și pe care acum îi putem înțelege mai bine).

La mulți ani și sărbători fericite!